

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного Т. Гранчак, О. Пестрецова, А. Потіха, Н. Тарасенко *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 17
(10 березня 2011 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	5
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	17
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	24
ПОЛІТИКА.....	30
ЕКОНОМІКА.....	34

КИЇВ 2011

У ЦЕНТРИ УВАГИ

9 березня 2011 року виповнилося 197 років
від дня народження Великого Кобзаря

З нагоди 197-ї річниці від дня народження Т. Шевченка заступник глави Адміністрації Президента України Г. Герман у Каневі взяла участь у заходах, присвячених цій визначній даті.

Разом із Прем'єр-міністром України М. Азаровим, керівниками місцевої влади, представниками літературно-мистецької спільноти та громадськості Г. Герман взяла участь у церемонії покладання квітів до пам'ятника Великому Кобзарю, що в Шевченківському національному заповіднику в Каневі.

Після церемонії почесні гості також оглянули експозицію музею Тараса Шевченка.

9 березня вранці заступник глави Адміністрації Президента України Г. Герман і Прем'єр-міністр України М. Азаров взяли участь у покладанні квітів до пам'ятника Т. Г. Шевченку в Києві.

Участь у церемонії також взяли урядовці, народні депутати, представники київської влади (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 9.03).*

**М. Азаров: Вручення Шевченківських премій творчій,
інтелектуальній еліті нації – це визнання багатогранного потенціалу
нашої країни**

(Із вступного слова Прем'єр-міністра України М. Азарова на засіданні
Кабінету Міністрів України від 9 березня 2011 р.)

Перш за все хочу привітати всю країну з великим, визначним для України святом – днем народження Т. Г. Шевченка.

Сьогодні у Каневі, на Тарасовій горі, ми традиційно складемо шану генію української землі, символічно звіримо своє сьогоднішнє життя і роботу з моральним й інтелектуальним авторитетом Шевченка, з його Заповітом. Відзначимо видатних діячів культури і мистецтва, яким присуджено Державну Шевченківську премію.

Україна гостро потребує свіжих ідей, нестандартних рішень, сучасних мотивацій для суспільного розвитку. Власне, ідеться про формування гордості країни, сили народу.

Тому вручення Шевченківських премій творчій, інтелектуальній еліті нації – це визнання багатогранного потенціалу нашої країни, розкрити який повністю – одне з головних завдань уряду.

Саме на виконання цього завдання ми зменшуємо фіскальне навантаження на економіку, і таким чином залишаємо більше коштів для розвитку приватної ініціативи, саме для цього «розрубаємо регуляторні вузли», які обмежували економічну свободу, і для цього кожному копійку з бюджету, після виконання соціальних зобов'язань, будемо спрямовувати на інноваційний розвиток, де є попит на творчість, інтелект, талант.

Суспільство очікує від інтелектуальної еліти зрозумілих відповідей на те, як перебудувати економіку, щоб вона забезпечила достойний рівень життя нашим громадянам. Як модернізувати Україну, щоб вона стала прикладом успіху, а не доріканням за втрачені можливості. Як розв'язати складні світоглядні проблеми, історичні суперечності, як зробити різноманітність національно-культурних складових нашого суспільства силою України. Перекоаний, що українські науковці, письменники, митці такі відповіді знайдуть.

Отже, ми щиро вітаємо досягнення наших митців, вітаємо лауреатів Державної премії, бажаємо їм нових творчих злетів і усвідомлення власної відповідальності перед суспільством.

Шановні колеги!

Сьогодні у нас є всі можливості для планомірної роботи за всіма напрямками соціально-економічного розвитку. Всі видатки стабільно забезпечені фінансовими ресурсами відповідно до Державного бюджету.

Державний комітет статистики оприлюднив відомості про індекс споживчих цін (інфляцію) у лютому. Вона становила 0,9 %. При цьому зростання цін на продукти харчування – 0,3 %.

Зрозуміло, звичайного споживача і це не може влаштувати: краще, щоб ціни зовсім не підвищувались або знижувались. Але ж у реальному житті, коли дорожчає нафта і газ, б'ють рекорди світові ціни на продовольство, а знецінений долар «тисне» на національні валюти – такого просто не може бути.

У цій ситуації найбільша турбота уряду – забезпечити зростання реальних доходів населення.

До речі, зростання реальної заробітної плати порівняно з лютим 2010 р. у нас становить 11 %. Середня заробітна плата в цілому в Україні досягла 2300 грн на місяць. Напевне, це недостатньо, але наша економіка тільки-но виходить із кризи, а в багатьох галузях кризові явища ще не подолані, отже, будувати захмарні прогнози, займатися самообманом не варто.

Проте не можна не бачити й ознак одужання внутрішнього ринку. Найбільш яскравий, «індикативний» факт – продаж нових автомобілів.

У лютому було, наприклад, продано вдвічі більше нових автомобілів, ніж у січні. А в 2010 р. – утричі більше, ніж у 2009 р.

Я далекий від того, щоб вважати ці факти свідченням достатнього зростання рівня життя. Адже ми проходимо період, коли добробут людей піддається надто серйозним випробуванням. Ми всі отримали нові платіжки за житлово-комунальні послуги. Суми в них, як правило, більші, ніж місяць тому, оскільки подорожчало теплопостачання, енергоносії. Це не може нікого порадувати. Проте, чи є альтернатива такому розвитку подій? Є. І далі заганяти державу в борги, доки вона не стане неплатоспроможним боржником. Такий розвиток подій ми переживали у 2008–2009 рр., коли державний борг зріс втричі, Україна досягла межі банкрутства – а життя все одно не покращувалось ніскільки.

Підвищення плати за житлово-комунальні послуги – безумовно, болюче випробування для більшості наших громадян.

Що робить уряд, щоб зменшити його негативний вплив?

Ми захистили найбільш вразливі родини. Наголошую, що спекуляції, ніби пенсії не вистачить, щоб заплатити за квартиру, абсолютно безпідставні. Жоден пенсіонер не повинен платити за житлово-комунальні послуги більше 10 % сукупного доходу, жодна родина, члени якої працюють, – більше 15 %. Зате заможні стануть платити без необґрунтованих пільг і не перекладатимуть свій тягар на інших платників податків.

Зараз можна очікувати, що кількість родин, які звернуться по субсидії, збільшиться. Тому вимагаю від Міністерства соціальної політики і праці, щоб спрощена система надання субсидій працювала в автоматичному режимі, так, як ми її налагодили з минулого року.

Вже вкотре мені доводиться наголошувати на тому, що стан розрахунків за спожитий природний газ фактично підриває зусилля уряду зі стабілізації фінансової ситуації в енергетичному секторі.

При тому, що сплата послуг ЖКГ населенням тримається на рівні 90 %, з початку року заборгованість за спожитий природний газ сягнула понад 3 млрд грн.

Загальна заборгованість за опалювальний період 2010–2011 рр. (який, якщо хтось не помітив, уже закінчується) майже досягла 11 млрд грн.

Нижче середнього рівня розрахунки за спожитий газ за опалювальний сезон 2010–2011 рр. у таких областях: Закарпатської (28 %), Донецької (37 %), Луганської (39 %), Кіровоградської (41 %).

Найбільший абсолютний обсяг загальної заборгованості мають підприємства таких областей: Дніпропетровської – майже 2 млрд грн, Донецької – близько 2 млрд грн, Харківської – 1,5 млрд грн, Луганської – 704 млн грн.

Найбільшими боржниками за спожитий природний газ є: КП «Харківські теплові мережі» – 1 млрд грн, ДП «Криворізька теплоцентраль» – 722 млн грн, ОКП «Донецьктеплокомуненерго» – 535 млн грн, «Донецькміськтепломережа» – 485 млн грн, міські теплові мережі м. Запоріжжя – 419 млн грн.

Доручаю першому віце-прем'єр-міністру А. Ключеву разом з віце-прем'єр-міністром В. Тихоновим у п'ятницю, 11 березня подати пропозиції щодо кадрових рішень відносно керівників, які протягом практично півроку як мінімум мирилися

з шаленою заборгованістю, і водночас – план-графік погашення заборгованості, який будуть виконувати нові керівники підприємств або регіонів і відомств. Час, відведений на аналіз, опрацювання заходів, сплив. Залишився тільки час на наведення порядку в цій сфері, і наводити його повинні ефективні менеджери (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 9.03*).

**10 березня 2011 року виповнилося 150 років
від дня смерті Тараса Шевченка**

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб.

Конституційна асамблея як одна зі складових реформування політичної системи

Президент України В. Янукович підписав указ про підтримку ініціативи Президента України в 1991–1994 рр. Л. Кравчука щодо створення Конституційної асамблеї для підготовки змін до Конституції України. Зокрема, в указі зазначається, що з метою підтримки ініціативи першого Президента, В. Янукович створив Науково-експертну групу з підготовки Конституційної асамблеї.

Крім того, в указі пропонується Інституту держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України сприяти діяльності Науково-експертної групи з підготовки Конституційної асамблеї, у тому числі з аналітичного супроводження, організації відповідних публічних заходів для обговорення підготовлених пропозицій і рекомендацій, залучення до такого обговорення максимально репрезентативного наукового середовища, широких кіл громадськості.

Кабінет Міністрів України за зверненням Л. Кравчука має забезпечити вирішення питань щодо створення належних умов для діяльності Науково-експертної групи з підготовки Конституційної асамблеї, висвітлення її роботи.

Відповідно до указу, до складу Науково-експертної групи з підготовки Конституційної асамблеї увійшли Л. Кравчук, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік НАН України, доктор філософських наук, професор Л. Губерський, академіки, професори, вчені з інших університетів та наукових інститутів, народні депутати різних скликань, судді Верховного Суду України у відставці, юристи.

Ідею реформування політичної системи підтримує значна частина експертів.

На їхню думку, країна сьогодні потребує системної трансформації: від економіки, фінансів, соціальної політики – до політичної системи. Конституційно-правова модернізація може стати матрицею реформування всієї країни. Вона розглядається як процес приведення права України, і передовсім Конституції, у відповідність до сучасних потреб суспільства та держави, національної правової традиції, критеріїв і стандартів європейського конституціоналізму, європейського права.

Центральною позицією конституційно-правової модернізації є формування справжнього народовладдя, подолання відчуження влади і суспільства. Хоч би як пафосно чи абстрактно це звучало, але саме ця проблема пов'язана з визнанням людини, її прав і свобод основною цінністю, з легітимністю існування владних інститутів.

В. Янукович, звертаючись до громадськості, зазначив, що наріла необхідність радикальних реформ і для цього необхідні зміни законодавства і, зокрема, Основного закону – Конституції України. «Фактично всі 20 років української незалежності системних реформ в країні не проводилося», – зазначив В. Янукович.

Президент звернув увагу на те, що реформи часто проводилися під впливом політичної кон'юнктури. «Зараз мова йде про гармонізацію цих змін, певну послідовність реформ, тому що не можна реформувати яку-небудь окрему галузь, будь-який окремий напрям життя нашої країни. Безумовно, потрібно підходити системно і реформи повинні бути всеохоплюючими. Конституція України – це нагальна необхідність, м'яко кажучи, або апогей завершення цієї роботи», – сказав В. Янукович.

У свою чергу Голова Верховної Ради України В. Литвин заявляє, що процес напрацювання змін до Основного закону не повинен перерости в політичну кампанію, і нагадує, що остаточно затвердити зміни до Конституції повинен парламент.

При цьому В. Литвин висловив думку, що Конституційна асамблея повинна «напрацювати системні зміни в Основний закон, а не новий текст Конституції». «Інакше може з'явитися спокуса приймати Конституцію під політичний момент», – підкреслив він.

За словами В. Литвина, члени Науково-експертної групи зі створення Конституційної асамблеї мають напрацювати свої пропозиції щодо принципів і алгоритму роботи асамблеї. Фахівці, які увійшли до складу Конституційної асамблеї, підкреслив голова ВР, повинні «проаналізувати переваги і вади чинної Конституції, передбачити, як розвиватиметься світ і, відповідно, які завдання необхідно виконати». «Коли документ буде мати високий рівень готовності, його має розглянути парламент і остаточно затвердити текст змін, який відповідає вітчизняному законодавству та прийнятим демократичним стандартам», – підкреслив В. Литвин.

За інформацією ЗМІ, група фахівців, відповідно до Указу Президента, повинна взяти за основу запропоновану Л. Кравчуком концепцію реформування

Основного закону. «Від стабільності у владі ми прийдемо до стабільності в суспільстві, подальші конституційні зміни сприятимуть розвитку демократії в нашій державі», – зазначив Л. Кравчук.

Він також заявив, що експертна група підготує текст проекту нової Конституції, а Асамблея повинна буде обговорити і допрацювати його на своїх пленарних засіданнях. «Асамблея може складатися зі 100–150 чоловік: юристів, фахівців з конституційного права, представників політичних і громадських організацій. При цьому політиків має бути не більше 20–25 %, щоб не заполітизували Асамблею і не перетворили її на дискусійний клуб», – вважає Л. Кравчук.

На його думку, новий варіант Конституції розглядатиме наступне скликання Верховної Ради, депутати, обрані в 2012 р.

Л. Кравчук сподівається, що Конституційну асамблею не спіткає доля Національної конституційної ради, створеної В. Ющенком. «По-перше, раду очолював сам В. Ющенко і сам говорив, що і як робити. І потім, зміни в Конституцію він запропонував вже на початку президентської передвиборної кампанії. А ми все робимо завчасно, у нас вистачить часу спокійно обговорити і запропонувати зміни. Я вирішив за це узятися, тому що 20 років Україна не може поставити себе в конституційні рамки, ми регулярно міняємо форми правління, у результаті – претензії до нас з боку міжнародного співтовариства», – зазначив Л. Кравчук.

Він переконаний, що до Асамблеї увійдуть експерти конституційного права, досвідчені люди, буде професійна дискусія. «Якщо ми запропонуємо тільки зміни, їх зможе прийняти парламент, якщо ж буде новий текст Конституції – його потрібно приймати на всенародному референдумі», – підкреслив Л. Кравчук.

Поки що не повідомляється, за яким принципом підбиратимуть людей у цей, не передбачений жодними правовими документами, орган. Очолювати його, вважає Л. Кравчук, мала би досить авторитетна людина в суспільстві, громадсько-політичний діяч, який не належить до жодної політичної сили і не працює у владі. У Леоніда Макаровича є впевненість, що вдасться прийняти нову Конституцію. Запорукою цього, за його словами, є «стабільність у владі, яку забезпечив В. Янукович», а це є першим кроком до стабільності у суспільстві... Л. Кравчук висловив упевненість, що після В. Януковича нікому з інших президентів більше не захочеться змінювати Конституцію. У тому сенсі, що вона буде актуальною та відповідатиме потребам українського суспільства...

В опозиційному таборі подібні заяви досить жорстко розкритикували. Зокрема, А. Яценюк вважає, що своїм рішенням Президент відбирає у парламенту право ухвалювати зміни до Конституції. «Це – черговий етап конституційного перевороту, коли вся вертикаль влади в країні будується під одну людину. Першим кроком у цьому напрямі було створення неконституційної коаліції, другим – неконституційне – без участі парламенту – повернення Основного закону 1996 р., третім – неконституційне продовження повноважень народних

депутатів і Президента. Тепер Президент виходить на «фінішну пряму»: він намагається остаточно закріпити всю владу за однією особою – за собою», – заявив народний депутат, лідер політичної партії «Фронт змін»

На його думку, країна без балансу гілок влади приречена на стагнацію і деградацію. «Повернути Україну на шлях розвитку може Конституція, зміни до якої будуть внесені за участю народу і ухвалені на референдумі. Але почати цей процес має Національна конституційна асамблея не імені Президента В. Януковича, а імені народу України. Вона має представити суспільну й експертну думку, а не тільки обґрунтує бажання Президента», – підкреслив А. Яценюк.

Представник «Народної самооборони», народний депутат Т. Стецьків, оцінив ініціативу В. Януковича як «імітацію демократичного процесу». Сказав, що, прикрившись групою призначених юристів і політиків, він готує ширму для конституційної узурпації влади. Т. Стецьків пропонує інший демократичніший шлях для внесення змін до Основного закону – скликання установчих зборів. Представників до цього органу мали би всенародно обирати в мажоритарних округах. Члени установчих зборів повинні на 10 років відмовитися від права балотуватися на будь-яку виборну посаду чи бути призначеними на державні посади. Партії не мають права брати участь у виборі цих представників. Конституційні напрацювання установчих зборів повинен затвердити референдум.

Ю. Ключковській, депутат від фракції «Наша Україна – Народна самооборона», член Національної конституційної ради, також не поділяє оптимізму ініціаторів створення Конституційної Асамблеї. Щоправда, у значно м'якшій формі він зазначив: «Я б не хотів говорити про ефективність роботи такої групи. Адже вона має всього лише дорадчі повноваження, не більш. Якщо буде політична воля на внесення змін в Основний закон, значить, Конституцію змінять, а якщо немає – уся робота групи може піти нанівець. Так було з Національною конституційною радою. Не було 300 голосів у парламенті, щоб прийняти зміни в Конституцію, а без цього всі потуги були марні».

Проте і союзники по парламентській більшості – комуністи – не висловлюють особливого захоплення щодо ініціативи змінювати Конституцію.

Екс-голова Ради національної безпеки і оборони України, член КПУ Г. Крючков вважає, що ініціатива Президента України В. Януковича щодо створення Конституційної асамблеї є спробою влади відвернути увагу від існуючих проблем. «Я не бачу гострої необхідності робити генеральне чищення Конституції. Треба вирішувати питання щодо місцевого, регіонального самоврядування... Але, судячи з того, які зараз тенденції – і це потерпить. Мені здається, цей проект представлений для того, щоб відвернути увагу суспільства від тих гострих проблем, які зараз є», – зазначив він.

При цьому Г. Крючков розкритикував надання главою держави можливості координувати розробку відповідних змін екс-президенту (1991–1994 рр.) Л. Кравчуку і висловив думку, що той не зможе «об'єктивно виконати це

завдання».

У свою чергу экс-спікер Верховної Ради, почесний голова Соцпартії України О. Мороз вважає, що до тексту нової Конституції, яку розроблятиме Конституційна асамблея, буде «перенесено» 95 % положень чинного Основного закону. «А змінені будуть тільки ті статті, які стосуються розподілу повноважень гілок влади», – прогнозує О. Мороз.

Він також вважає, що народу не потрібна нова Конституція, оскільки «люди хочуть, щоб влада виконувала діючі норми Основного закону».

На думку почесного голови СПУ, референдум, на якому планується обговорити новий текст Конституції – це «ілюзія наради з народом». «Свого часу проект Конституції вивчили всього 6 % депутатів, усі решта його не читали. Як можна говорити про всенародне обговорення зараз?» – заявив О. Мороз.

Він також додав, що народ не порушує Конституцію, її порушує влада.

Колишній народний депутат, професор права В. Мусіяка не виключає, що після ухвалення нової редакції Конституції України може виникнути питання про можливість обрання Президента В. Януковича на третій термін. Таку думку він висловив на прес-конференції. «Можуть виникнути цікаві наслідки – як третій термін, і так далі, тому що нова Конституція», – сказав він.

В. Мусіяка нагадав, що свого часу було рішення Конституційного Суду, яким дозволялося тодішньому главі держави Л. Кучмі обиратися на третій термін, оскільки за часів його правління змінювалася Конституція. Він додав, що Л. Кучма не використав цей шанс. «Але рішення Конституційного Суду є, і ми знаємо його наслідки. Коли потрібно, посилаються як на кінцеву інстанцію, а коли не потрібно, то не враховують», – додав він.

За словами В. Мусіяки, так може статися й нині, оскільки В. Янукович обирався за Конституцією, яка вже не чинна. «Можуть мотивувати так, що він за нової Конституції не був обраний, значить, він має право при цій Конституції бути двічі обраним. Це абсолютно дієвий механізм, і він може бути реалізований», – додав експерт.

У провладній більшості поки що також немає єдиної думки щодо майбутньої процедури прийняття нової Конституції. Одні вважають, що це можна зробити на референдумі, інші вважають – у парламенті. Зокрема, депутат від Партії регіонів С. Головатий заявляє, що народ не може приймати Конституцію України. «Діюча Конституція передбачає один спосіб внесення змін до Конституції – виключно через Верховну Раду. Громадяни не можуть приймати Конституції», – зазначив він.

«А XIII розділ Конституції передбачає один спосіб: це внесення законопроекту суб'єктом законодавчої ініціативи, яким у даному разі може бути або Президент, або відповідна кількість (150 – мінімум) народних депутатів України», – підкреслив «регіонал».

Говорячи про Конституційну асамблею, С. Головатий як голова Комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права при Президенті наголосив, що цей орган може мати виключно дорадчі повноваження. «Ми

провели засідання нашої комісії з цього приводу і затвердили концепцію створення і функціонування Конституційної асамблеї як консультативно-дорадчого органу при Президентові України», – сказав депутат.

«Отже, за статусом це може бути винятково консультативно-дорадчий орган, який незалежно не від чого залучається до опрацювання змін до Конституції. І наслідком цієї роботи може бути лише запропонований проект змін у вигляді законопроекту, який подається Президенту з пропозицією внести його до Верховної Ради на розгляд», – пояснив він.

На думку ще одного «регіонала» Ю. Мірошниченка, будь-які спекуляції навколо створення Конституційної асамблеї та її роботи є неприпустимими, адже саме створенням цієї асамблеї Президент України прагне згуртувати суспільство навколо вдосконалення Основного закону. «Конституційна асамблея виконуватиме дорадчу функцію, тому немає жодних підстав говорити про те, що вона якимось чином перебирає функції парламенту. Остаточні зміни до Конституції України вноситиме Верховна Рада України», – зазначив Ю. Мірошниченко.

Народний депутат наголосив, що Конституційна асамблея аналізуватиме та опрацьовуватиме всі наявні пропозиції з оновлення Конституції. «Саме відкритий конституційний діалог з максимальним залученням до нього представників наукових кіл, громадськості, міжнародних експертів засвідчує демократичні наміри Президента України», – переконаний Ю. Мірошниченко.

Експерти поки що утримуються від різких заяв. Адже невідомо, як будуть розвиватися події. І наперед давати негативну чи позитивну оцінку, як то роблять деякі політики, не варто.

І. Коліушко, який представляє Центр політико-правових реформ, вважає, що поки що неможливо дати чітку оцінку позиції Президента. Цим указом тільки створено робочу групу, яка повинна запропонувати спосіб формування і творення того, що має стати Конституційною асамблеєю. З одного боку, не зрозуміло, що буде запропоновано, з іншого – не зрозуміло, чому обрана назва саме «Конституційна асамблея». «Адже Конституційна асамблея – це представницький орган, як правило, установчої влади. Але в будь-якому разі завжди представницький. Він має або обиратися, або формуватися як представництво якихось структур, наприклад, органів місцевого самоврядування чи політичних партій. Як я зрозумів з розмов Леоніда Макаровича, йдеться про те, що Президент повинен указом затвердити склад Конституційної асамблеї», – зазначив експерт.

Тому він вважає, що таке використання назви є некоректним. Тут, швидше за все, йдеться про спосіб демонстрації діяльності, яка незрозуміло для чого і коли має закінчитися. «Технологічно робоча група мала б бути не більше п'яти осіб. Якщо людей більше, то вже важко працювати. А решта мають брати участь в обговоренні, у коментуванні, у доповненні тощо. Леонід Макарович назвав цифру – 150, це його думка. Знову ж таки, це все не зрозуміло, тому що формально робоча група має тільки почати про це думати. І до чого вона додумається, ніхто

сьогодні не може сказати», – зауважив І. Колішко.

Інший експерт І. Когут, голова ради Лабораторії законодавчих ініціатив, вважає, що Конституційна асамблея має бути реальним процесом, а не бутафорією.

Він сподівається, що створена експертна група напрацює законодавчу і методологічну основу проведення Конституційної асамблеї. Що робота з формування установчої влади буде відкритою для громадянського суспільства. «Ця Асамблея повинна поставити собі за мету “десовєтизацію” державної системи України, поставити в основу основ людину та її громадянські права», – вважає експерт.

Отже, на думку експертів, попри всю неоднозначність способу зміни політичної системи з позицій європейського конституціоналізму, такий формат усе ж таки може бути сприйнятий українським суспільством і міжнародною спільнотою, але тільки за умов, якщо подальші конституційні зміни матимуть характер комплексного, системного, продуманого в часі процесу, який передбачатиме глибоку сутнісну модернізацію Конституції України, і на її основі – усієї правової системи держави.

Також має бути забезпечено обов’язкове дотримання конституційного порядку проведення конституційно-правової модернізації. Наріжним каменем конституційного права є Конституція як єдиний акт, який повинен мати стабільність, що сприяє зміцненню авторитету держави і відносній сталості конституційного ладу.

Експерти вважають, що влада має розглядати процес конституційно-правової модернізації як укладання суспільно-правового договору, що потребує не кулуарного підходу, а вільної і відкритої атмосфери. Усвідомлюючи свою політичну відповідальність, і влада, і опозиція не мають використовувати конституційну реформу як полігон для боротьби, а зобов’язані працювати конструктивно. Громадськість повинна мати вдосталь часу для розгляду, аналізу, формування пропозицій, а головне – для того, щоб впливати на перебіг, зміст, суть пропонованих змін. Окрім цього влада має забезпечити суспільну довіру до реформ.

Тому, на думку експертів, заява Президента В. Януковича про створення Конституційної асамблеї демонструє, що на Банковій, очевидно, бачать ризики авторитарної модернізації. Отже, рішення Конституційного Суду від 30 вересня минулого року поставило не крапку, а двокрапку, що неминуче має відкрити нову сторінку в конституційному процесі України.

На думку експертів, у сьогоднішніх умовах доцільним буде поступовий розвиток конституційно-правової модернізації. У таких умовах доцільно забезпечити вдосконалення (зміни) окремих положень (розділів) Основного закону держави з подальшим їх розвитком шляхом прийняття відповідних конституційних законів, інших актів законодавства України, підзаконних нормативно-правових актів та, безумовно, якісне запровадження прийнятих новел на практиці.

Першим кроком конституційно-правової реформи має стати модернізація інституту виборів, адже виборча система є модулятором майбутньої політичної системи. Не можна відкладати і проведення справжньої судово-правової реформи, покликаної забезпечувати захист прав та свобод людини і громадянина.

Предметом конституційної модернізації мають також стати місцеве самоврядування, територіальна організація, адміністративна реформа.

Експерти звертають увагу на те, що йдеться не лише про суто нормотворчий процес, а про реалізацію цілого комплексу заходів правового, організаційного, фінансового характеру.

На їхню думку, проведення конституційно-правової модернізації передбачає планування цієї роботи, підготовку концепції з визначенням методології, основного інструментарію, постановку завдань і цілей, визначення пріоритетів та прогнозування результатів. Надзвичайно важливо, щоб послідовність, наступність влади, принаймні у стратегічно важливих речах, була забезпечена.

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб.

Екологічні загрози Миколаївщини у контексті аварії на МГЗ

25 лютого на шламосховищі № 2 Миколаївського глиноземного заводу стався викид відходів виробництва – червоного шламу. Околиці міста протягом декількох кілометрів було покрито червоним пилом. За словами жителів приміських сіл, багато хто з них скаржився на труднощі при диханні і погане самопочуття. Аварія на МГЗ викликала занепокоєння як у місцевого населення, так і в екологів, оскільки не так давно сталася катастрофа на аналогічному виробництві в Угорщині. Втім, попереджаючи негативну реакцію громадськості та ЗМІ, господарі Миколаївського глиноземного заводу, який належить російській алюмінієвій компанії «Русал» («Русал» – найбільший виробник алюмінію в світі. На частку компанії припадає близько 10 % світового виробництва алюмінію і 10 % глинозему), запевнили, що викид червоного пилу не становить загрози для екологічної обстановки на Миколаївщині. Представники компанії пояснили ситуацію, що склалася на заводі, тим, що «через різке зниження температури в Миколаївській області сталося вимерзання на шламполях Миколаївського глиноземного заводу. Новоутворений в результаті вимерзання пил піднявся через поривчастий вітер».

У «Русалі» також зазначили, що для організації заходів щодо оперативної ліквідації наслідків запилення на заводі було своєчасно створено штаб, задіяна вся наявна на МГЗ спецтехніка, залучена додаткова. Ніякої загрози для екологічної обстановки в місті немає.

За даними компанії, червоний шлам на МГЗ не має шкідливого впливу на повітря і ґрунт, що підтверджено висновком Національної аграрної академії

Міністерства охорони здоров'я України.

«Шлам потрапляє в сховище МГЗ після шести ступенів фільтрації і вже не містить каустичну соду (гідроксид натрію – використовується як реагент або каталізатор у хімічних реакціях, у хімічному аналізі для титрування, для травлення алюмінію та у виробництві чистих металів, у нафтопереробці – для виробництва олій)», – підкреслюють у «Русалі». На цій відмінності від аналогічної катастрофи в Угорщині наголошує і гендиректор МГЗ Ю. Овчинников, за словами якого, український шлам нібито проходить 6 ступенів очищення. «Червоний шлам не має у своєму складі токсичних елементів і шкідливого впливу на людей, тварин і ґрунт не чинить», – запевняє Ю. Овчинников.

Місцева влада також не вважає ситуацію на Миколаївському заводі екологічно небезпечною і стверджує, що шлам із заводу не становить загрози для здоров'я людей.

Місцева влада і керівництво заводу обмежилися тим, що намагаються зупинити поширення пилу. Перший заступник губернатора Миколаївської області Г. Ніколенко запевняє, що небезпеки немає і ситуацію взяли під контроль. «Нам вдалося зупинити поширення пилу, ми його стримуємо. Ми залучили сюди фахівців державної екологічної інспекції, природоохоронної прокуратури, санітарно-епідеміологічної станції», – сказав Г. Ніколенко.

Викиди червоного шламу із шламосховища № 2 на Миколаївському глиноземному заводі сталася з вини проектувальників і в зв'язку з погіршенням погодних умов. Проте ні про яку екологічну катастрофу не йдеться, адже згідно з висновками експертів, червоний шлам не є токсичною речовиною, це лише пил, заявив голова Миколаївської облдержадміністрації М. Круглов.

За його словами, викид шламу стався в першу чергу через недоліки, допущені при будівництві шламосховища. «До цього додалися сильний вітер, мороз, переповерхнення шламосховища, і ми отримали викиди пилу з шламосховища, – сказав М. Круглов. – 26 лютого зусиллями співробітників МНС аварія була локалізована. Пожежники залили тисячу тонн води безпосередньо в шламосховище. Допомогла і природа: пішов сніг і зменшився вітер. Тому нині ситуація під контролем. Сьогодні на місце виїхали фахівці, які зроблять висновки що потрібно зробити для того, щоб подібного в Миколаївській області в подальшому не сталося», – зазначив очільник області.

Він також звернув увагу, що кілька місяців тому на шламосховищах МГЗ була проведена спеціальна перевірка і за її результатами фахівці стверджували, що подібних ситуацій тут статися не могло. Виходячи з цього, М. Круглов підготував лист до Міністерства навколишнього природного середовища України з проханням ще раз зробити експертизу даного шламосховища.

Разом з тим екологи не згодні із заявами про безпеку шламу для людей і землі. Шлам, що став причиною катастрофи, є дуже отруйною речовиною. В Угорщині, наприклад, після аналогічної аварії 150 осіб отримали хімічні опіки, 10 постраждалих врятувати не вдалося. Після того, як шлам потрапив у місцеві

водойми, там загинула вся риба. Наслідки тієї катастрофи ліквідовують досі.

Червоний шлам – результат найпоширенішого у світовій алюмінієвій промисловості методу одержання алюмінію з бокситів, так званого «способу Байера». Відповідно до цієї технології, боксит дроблять, а потім розмелюють у середовищі концентрованого лужного розчину. Для більш повного переведення оксиду алюмінію в розчин процес вилуговування здійснюється за невеликих кількостей вапна. У результаті утворюється пульпа, що складається з розчину алюмінату натрію й червоного шламу. Потім шлам відокремлюють від розчину відстоюванням і відправляють на відвал. Основна маса червоного шламу складається з дуже дрібних частинок (розміром 1–10 мкм і навіть менше), які осаджуються дуже повільно. Через це постає необхідність у використанні відстійних ставків або резервуарів (карт), у яких шлам осаджується й поступово розділяється на так звану підшламову воду й тверду породу, яка потім відправляється у відвал.

Шлам має інтенсивну лужну реакцію, а його точний хімічний склад залежить від використовуваних у виробництві бокситів і особливостей технічного процесу. У червоний колір його офарблює головний компонент – оксид заліза (III).

Головною небезпекою є саме виражене лужне середовище червоного шламу. Отруйна речовина спричиняє сильні хімічні опіки і є смертельною, якщо негайно не змити її чистою водою. Так, потрапляння шламу у води невеликої річки Марцаль (притоки Дунаю) призвело до повного знищення в ній всього живого.

У наші дні «червоний шлам» складають на ретельно ізольованих територіях – шламосховищах. Їх облаштовують таким чином, щоб наявні у відходах луги не проникали в ґрунтові води. Як тільки сховище відпрацьовує свій потенціал, територію можна повернути в первинний вигляд, покривши її піском, золою або дерном і посадивши певні види дерев і трав. На повне відновлення можуть піти роки.

Миколаївський глиноземний завод – найбільше в Україні підприємство кольорової металургії, яке експортує свою продукцію на світові ринки, оскільки її обсяги набагато перевищують потреби України. МГЗ також найбільший у Європі виробник глинозему та галію. Продає також відходи свого виробництва, оскільки червоні шлами є цінною сировиною для чорної металургії, виробництва будівельних матеріалів, утилізації радіоактивних відходів, меліорації ґрунтів та скляної промисловості.

Завод побудували в 1980 р. радянські фахівці за участі низки іноземних компаній. У 2002 р. Україна продала це підприємство іноземному інвесторові. Нині МГЗ, як йшлося вище, входить до групи «Русал» російського бізнесмена О. Дерипаски.

І хоча завод сертифіковано відповідно до вимог міжнародних стандартів, а його нові власники, за словами екологів, інформують місцевих мешканців про стан охорони довкілля, директор південної філії Національного екологічного центру О. Деркач вважає, що МГЗ викликає занепокоєння через величезний обсяг

накопичених там відходів червоного шламу. Їх тут, за словами еколога, близько 20 млн т. «Гребля є досить стійкою, але ви розумієте, що розлами в земній корі, зсуви порід, просочування рідких фракцій – а вони все ж таки є, незважаючи на досить стійку споруду – можуть викликати її прорив».

Попри запевнення прес-служби МГЗ про те, що у сховищах зберігаються виключно сухі відходи, О. Деркач стверджує, що сухі зберігаються у діючому нині сховищі, спорудженому у 2007 р., а рідкі – у старому, недіючому.

«Що стосується старого шламосховища, то там досить значна частка рідкої фракції червоного шламу. Уявіть собі, що це територія площею 180 га, і всі зливи, особливо влітку, коли вода накопичується, тоді вона переміщується навіть сухим шламом. Хоча спеціальні стоки там передбачені, і як би нас не запевняли комісії і працівники заводу – ймовірність прориву дамби все ж таки існує. Дамбу, до речі, багато разів латали, крім того, є таке поняття як «втома матеріалу».

Така перспектива може бути небезпечною для людей та довкілля, оскільки нижче шламосховища розташовані база відпочинку та численні споруди. При аварії отруйні відходи можуть потрапити у Бузький лиман і потім у Чорне море, а це відома курортна зона. Поруч Кінбурзька коса – національний парк, Очаківське та Рибаківське узбережжя. За лиманом – Ольвія – всесвітньо відоме місце відпочинку. Оскільки ж, за словами миколаївського еколога О. Деркача, ймовірність прориву греблі існує, то люди занепокоєні: «У світі існує близько 35 тис. гребель, але кожного року руйнується 5–7 із них. І це викликає катастрофічні наслідки. Тому, така сама ситуація й у нас. Греблю постійно підсипають, укріплюють. Але є просочування рідких фракцій, і є небезпека. Слід сказати, що червоний шлам сам по собі не є отруйним, небезпечним для здоров'я, однак там є лужні розчини, які можуть викликати опіки шкіри і суттєво завдавати шкоди здоров'ю людини. Тому, це й є основною небезпекою».

Однак еколог каже, що ситуація в районі МГЗ постійно під пильною увагою фахівців Міністерства з надзвичайних ситуацій, і це дає підстави сподіватися, що в Україні не повториться гіркий досвід Угорщини. Однак щороку кількість відходів на миколаївських сховищах збільшується на один мільйон кубометрів. Найкращий захист від них – це переробка, вважають екологи. Таким чином роблять у Західній Європі, де всім подібним сховищам надали статус родовищ корисних копалин.

Восени минулого року, після аварії на подібному сховищі в Угорщині, перший віце-прем'єр-міністр України А. Ключев підписав указ про створення спеціальної комісії для перевірки всіх потенційно небезпечних об'єктів в Україні. Цей захід був покликаний запобігти аваріям, схожим з угорською.

У фокусі уваги комісії опинилися, у першу чергу, Запорізький алюмінієвий комбінат і Миколаївський глиноземний завод. На першому розташоване законсервоване сховище шламу обсягом близько 6 млн куб. м, на другому – два сховища для переробки відходів загальним обсягом понад 20 млн кубів.

За даними експертів, сховища на українських комбінатах несуть більш серйозну загрозу екології, ніж угорські. Зокрема, відходи виробництва алюмінію у

Миколаєві, на відміну від Угорщини, мають рідшу консистенцію, рідка частина в них становить 80 %, пояснила голова Всеукраїнської екологічної ліги Т. Тимочко. При найменшій аварії червоний шлам може потрапити спочатку в Бузький лиман, а вже з нього – у Чорне море. «Якщо станеться аварія, то земля на місці катастрофи на десять років буде просто мертва. Грунтові води також сильно постраждають, не кажучи про екологічну катастрофу в Чорному морі», – говорить еколог. Тому, за її словами, це підприємство належить до еколого-небезпечних і підлягає посиленому контролю з боку держави.

Про необхідність такого контролю українські урядовці згадали відразу після угорської аварії. Миколаївський глиноземний завод позапланово перевіряла урядова комісія, до якої долучилися науковці, представники МНС, Мінприроди, Держпромгірнагляду та місцева влада. Вони мали розробити новий, безпечніший режим нагляду за полігоном.

Сьогодні ризик аварії мінімальний, запевняв тоді директор із виробництва Миколаївського глиноземного заводу В. Казачков. «Нинішній стан наших сховищ не припускає можливості повторення того, що відбулося в Угорщині», – заявляв він.

Начальник прес-служби Миколаївського глиноземного заводу І. Прохорова, у свою чергу, заявила, що сховище знаходиться під постійним наглядом і підлягає періодичній сертифікації. У Мінприроди також підтвердили, що Миколаївський глиноземний завод у вересні 2010 р. пройшов державну екологічну експертизу.

Водночас українські екологи попереджають, що в Україні є багато населених пунктів, де може повторитися техногенна катастрофа, аналогічна угорській. Особливо небезпечними називають підприємства міст Запоріжжя, Миколаїв, Калуш та Дніпродзержинськ.

Запорізький алюмінієвий комбінат – єдиний виробник алюмінію в Україні. Входить до складу об'єднаної компанії «Російський алюміній». Потужність – 100 тис. т первинного алюмінію в рік. На території комбінату розташовано вже недіюче шламосховище обсягом 5–6 млн куб. м.

До речі, на Запорізькому комбінаті вже траплялася аварія. Так, в травні 2008 р. стався прорив трубопроводу, по якому перекачувався шлам. Тоді були затоплені 4 вулиці. Причиною, як встановило слідство, стало навмисне скручування запірної арматури в колодязі шламонакопичувача. Разом з тим у випадку, якщо аварія на одному з цих заводів відбудеться, винних знайти буде вкрай складно.

Втім, у Запоріжжі повідомили, що об'єкт шламонакопичувача заморожений і перебуває на балансі. «Наше сховище не може прорвати, оскільки воно являє собою природну порожнину в породі, а не створено штучно», – пояснив генеральний директор Запорізького алюмінієвого комбінату О. Котюк.

У Калуші епіцентром екологічного лиха можуть стати півсотні мільйонів кубометрів відходів калійного виробництва, які можуть прорвати дамбу і вилитись у Дністер, отруївши воду не лише в Україні, а й у сусідній Молдові. У цьому місті відходи зберігаються на ділянці площею понад 5 га, крім того за хімічним складом

їх віднесено до першого класу небезпеки. Територію навколо калійного заводу нещодавно оголосили зоною екологічного лиха. Експерти кажуть, що тут наслідки можуть бути страшнішими, ніж в Угорщині, бо розсолів у Калуші набагато більше, ніж там.

Найнебезпечніший об'єкт у Калуші – це хвостосховище № 2. Дамба тут має тріщини, тобто, якби прорвало, то тут. Над волосинці від лиха це місце було під час повені 2008 р.

Ще один небезпечний об'єкт – Домбровський кар'єр – сюди може прорватися місцева річка Сівка. Кількох днів вистачить, аби вона затопила кар'єр, а тут також є розсоли. Після виходу на поверхню води можуть отруїти водоносний горизонт.

Вирішення проблем хвостосховищ та кар'єру коштує 89 млн грн. Але на цьому проблеми міста не вичерпуються. Під Калушем величезні провалля, які залишилися з радянських часів – порожнечі шахт, де видобували калійну руду. Щоб уникнути небезпеки провалу під землю разом з будинками, звідси треба відселяти сотні людей.

Сьогодні, аби уникнути техногенних негараздів в Україні, потрібно вивчати ризики для кожного окремого екологічно небезпечного об'єкту, що потребує відповідних досліджень та значних коштів. Що стосується аварії на МГЗ, то за інформацією Державної екологічної інспекції в Миколаївській області станом на 27 лютого 2011 р. пиління червоного шламу з ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» майже припинилося у зв'язку із послабленням вітру та снігом. Спеціалістами інструментально-лабораторного контролю Інспекції відібрано проби ґрунту в зоні розповсюдження пилу. На адресу генерального директора ТОВ «Миколаївський глиноземний завод» направлено припис щодо усунення порушень природоохоронного законодавства.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин 9 березня у рамках офіційного візиту до Хорватії зустрівся з лідером Соціал-демократичної партії Хорватії З. Мілановічем, який очолює другу за кількістю депутатів фракцію у Саборі, і яка є опозиційною.

Під час зустрічі йшлося про роль і місце опозиції у демократичних країнах та взаємини між опозицією та владою.

«Я завжди сприймав парламент як єдине ціле, яке складається з більшості і опозиції», – зазначив В. Литвин. За його словами, сукупність поглядів, думок, позицій дозволяє отримати єдине бачення шляхів розвитку країни, яке відповідає інтересам суспільства. Сторони були одностайними щодо необхідності налагодження діалогу між владою та опозицією, особливо у періоди загострення соціально-політичної ситуації в країні (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 9.03).*

Голова Верховної Ради України В. Литвин 9 березня у рамках офіційного візиту до Хорватії зустрівся з Головою Сабору Республіки Хорватія Л. Бебичем.

Під час зустрічі було обговорено широке коло питань двостороннього співробітництва в економічній та культурно-гуманітарній сферах. Голова Верховної Ради зазначив, що наші держави мають широкі можливості для його активізації, наголосивши на необхідності надання українсько-хорватській співпраці системного характеру.

У свою чергу, Л. Бебич висловився за розширення двостороннього співробітництва у частині реалізації інфраструктурних проектів в Україні, зокрема, будівництві автобанів, та у галузі суднобудування. В. Литвин висловив думку про перспективність подальшого розвитку співробітництва у сфері енергетики та підготовки до проведення в Україні чемпіонату Євро-2012.

У контексті співпраці у туристичній сфері Сторони висловили думку про доцільність перегляду візового режиму між нашими країнами аж до його скасування, що сприятиме розвитку туристичного бізнесу.

Під час зустрічі відбувся обмін досвідом щодо вступу до Європейського Союзу. В. Литвин заявив, що Україна зацікавлена, аби Хорватія якомога швидше стала членом ЄС: «Від цього Європа стане більш цілісною, і з'явиться ще один прихильник України у Євросоюзі». Голова Верховної Ради також висловив зацікавленість досвідом Хорватії у частині адаптації законодавства до європейських стандартів.

Л. Бебич повідомив, що при Саборі створено Національний комітет, до складу якого входять представник Президента Хорватії, представники політичних сил парламенту, вищих навчальних закладів, об'єднаних профспілок та роботодавців, які обговорюють найактуальніші для країни питання, зокрема, щодо вступу до Євросоюзу. Цей комітет, за його словами, може виступати від імені Сабору та висловлювати позицію парламенту.

В. Литвин висловив думку про доцільність створення при Верховній Раді такого Національного комітету, який би опікувався перебігом виконання завдань, що їх Україна має виконати для вступу до ЄС, зокрема, у частині адаптації вітчизняного законодавства до вимог Євросоюзу (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 9.03*).

Університетська корпорація має стати моральним авторитетом і взяти на себе місію лідерства. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Литвин, виступаючи 9 березня перед студентами філософського факультету Загребського університету у рамках офіційного візиту до Республіки Хорватія.

Зважаючи на те, що зустріч зі студентами відбулася у день народження Т. Шевченка, В. Литвин нагадав слова Кобзаря, який закликав «вчитися, думати,

читати, і чужого навчатися, і свого не цуратися». Таким чином, зазначив Голова Верховної Ради, Т. Шевченко «вказав шлях, як через своє національне йти до загальнолюдського, до світового».

По завершенні виступу В. Литвин вручив грамоти Верховної Ради України декану філософського факультету Загребського університету Д. Борасу та викладачу кафедри української мови та літератури філософського факультету Загребського університету Р. Тростинецькій (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 9.03).

Голова Верховної Ради України В. Литвин пропонує провести дискусію щодо введення в дію наступного пленарного тижня нової системи для голосування у сесійній залі. Про це він сказав, відповідаючи на запитання журналістів у рамках офіційного візиту до Республіки Хорватія.

В. Литвин зазначив, що депутати повинні голосувати особисто, як того вимагає Конституція України. Він підкреслив, що якби це рішення залежало виключно від нього, воно було б прийняте. За його словами, «аби не створювати додаткове напруження, питання впровадження цієї системи вивчають юристи у правовому контексті та спеціалісти – у технічному».

В. Литвин заявив, що у разі потреби відповідний проект постанови Верховної Ради України буде внесено за його підписом невідкладно (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 9.03).

Голова Верховної Ради України В. Литвин 9 березня у рамках офіційного візиту до Республіки Хорватія зустрівся з представниками української та русинської діаспори.

В. Литвин розповів про зустрічі, які відбулися у рамках візиту, підкресливши, що Європа «має бути цілісною і відігравати роль глобального гравця, забезпечувати стримування і противаги, що неможливо без України». «Україна відбудеться і буде у європейському співтоваристві, але для цього потрібно зробити багато домашньої роботи», – сказав він.

Представники української та русинської громади наголосили на важливості забезпечення умов для вивчення сучасної української мови, удосконалення її викладання, створення творчих об'єднань. Одним із найважливіших завдань представники діаспори вважають будівництво Українського дому у Хорватії, який би став центром української культури, освіти та мистецтва (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 10.03).

Голова Верховної Ради України В. Литвин 11 березня відвідає з робочою поїздкою Івано-Франківську область.

Відповідно до програми поїздки, у м. Яремче В. Литвин проведе засідання Консультативної ради з питань місцевого самоврядування.

Учасники Консультативної ради розглянуть питання про законодавче забезпечення адміністративно-територіальної реформи в Україні, а також про стан і перспективи розвитку туризму в Івано-Франківській області.

Голова Верховної Ради також зустрінеться з професорсько-викладацьким та студентським колективом Івано-Франківського медичного університету, дасть прес-конференцію для ЗМІ та виступить по обласному телебаченню (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 10.03).*

9 березня заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко відвідав комплекс «Мамаєва слобода», в якому проходили урочистості з нагоди 197 річниці від дня народження Т. Шевченка. Зокрема, він взяв участь у відкритті книгарні українського слова «Шабля «Козака Мамая».

Під час відкриття книгарні М. Томенко зауважив, що «останнім часом ми сконцентрувалися на боротьбі за недопущення закриття чергової української книгарні чи книжкового магазину. І це правильно». Водночас, за його словами, кращий метод пропагування українського слова – це відкриття нових книжкових магазинів.

Віце-спікер назвав правильним, що така українська книгарня відкривається саме у «Мамаєвій слободі». «Це цілком органічно, бо після того, як відвідувачі ознайомляться з історією козаччини, давніми традиціями та культурою, важливо усе це закріпити ще й купленою книжкою з історії України чи української літератури», – відмітив М. Томенко. «Особливо важливим і корисним це буде для дітей, які тут бувають», – додав він (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 9.03).*

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законів України (щодо удосконалення порядку надання допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим верствам населення та покращання їх соціального захисту).

Законопроектом (реєстр. № 7488), поданим Кабінетом Міністрів, пропонується розширити коло отримувачів державної допомоги, а саме – надавати право на цей вид допомоги особам, які доглядають за інвалідами II групи внаслідок психічного розладу, самотніми матерями на дітей, які навчаються у загальноосвітніх навчальних закладах, після досягнення ними 18-річного віку. Відповідні зміни передбачається внести до законів «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», «Про державну допомогу сім'ям з дітьми».

Проектом також пропонується у Законі «Про державну допомогу сім'ям з

дітьми» вилучити з переліку документів, необхідних для призначення жінкам допомоги по вагітності та пологах, довідки для непрацюючих жінок про те, що вони не працюють, не вчаться, не служать. Пропонується розширити категорію отримувачів та передбачити можливість надання допомоги матері (батьку) дітей у разі смерті одного з батьків, які не одержують на них пенсію за умови втрати годувальника або соціальну пенсію. Окремою статтею пропонується визначити випадки, за яких виплата допомоги на дітей одиноким матерям припиняється.

Члени Комітету підтримали законопроект, прийняття якого дозволить удосконалити порядок надання допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим верствам населення та покращити соціальний захист таких сімей (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 9.03).*

Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин рекомендує парламенту прийняти у II читанні та в цілому законопроект про органічне виробництво.

Проектом (реєстр. № 7003) пропонується визначити правові, економічні, соціальні та організаційні основи ведення органічного сільського господарства, вимоги щодо вирощування, виробництва, перероблення, сертифікації, етикетування, перевезення, зберігання та реалізації органічної продукції та сировини.

За словами авторів законопроекту, документ, зокрема, містить положення, відповідно до якого органічна продукція повинна відповідати вимогам, встановленим для такої ж продукції, виробленої конвенційним (неорганічним) способом. Згідно з документом, виробництво має вважатися органічним лише після отримання відповідного сертифікату на виробництво органічної продукції і має проводитися виключно з органічної сировини, яка відповідає вимогам цього закону.

На думку народних депутатів, в органічному виробництві має бути заборонено використання ГМО, похідних ГМО і продуктів, вироблених з ГМО, як харчових продуктів, кормів, технологічних добавок. Також забороняється застосовувати хімічні препарати захисту рослин та добрив, використання іонізуючої радіації для обробки органічних харчових продуктів, кормів або сировини, яка використовується у органічних харчових продуктах чи кормах.

Народні депутати вважають, що прийняття законопроекту дасть змогу значно збільшити обсяги виробництва конкурентоспроможної аграрної продукції, прискорити насичення внутрішнього ринку високоякісними продуктами харчування та створити передумови для формування свідомості здорового способу життя у громадян (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 9.03).*

Комітет з питань європейської інтеграції визнав низку законопроектів такими, що не суперечать законодавству Європейського Союзу.

Зокрема, на засіданні розглянуто проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань державних закупівель (реєстр. № 7532). Законопроектом пропонується внести зміни до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку закупівлі підприємствами, уточнення підстав для застосування процедури закупівлі в одного учасника та встановлення нового механізму застосування процедури закупівлі в одного учасника, згідно з яким відсутня необхідність отримання погодження Уповноваженого органу у сфері державних закупівель, встановлення вичерпного переліку випадків, у яких можлива зміна істотних умов договору про закупівлю, надання можливості продовження строку дії договору про закупівлю на суму не більше 20 % вартості, встановлення механізму закупівлі за рамковими угодами тощо.

Члени Комітету зазначили, що у Європейському Союзі питання, що належать до сфери правового регулювання проекту закону (сфери державних закупівель), регулюються Директивою №2004/18/ЄС про координацію процедур з проведення тендерів на закупівлю товарів, робіт та послуг.

Також на засіданні розглянуто проект закону про внесення змін до деяких законів України (щодо удосконалення регулювання у сфері захисту економічної конкуренції) (реєстр. № 7419). Законопроектом планується закріпити повноваження Антимонопольного Комітету України надавати на звернення суб'єктів господарювання висновки у формі рекомендаційних роз'яснень щодо відповідності дій таких суб'єктів господарювання положенням Закону «Про захист від недобросовісної конкуренції»; забезпечити попереднє отримання дозволу органів Антимонопольного комітету в окремих випадках узгоджених дій суб'єктів господарювання; закріпити граничний розмір штрафу за вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, що може накладатись за рішеннями територіальних відділень Антимонопольного комітету тощо (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 9.03*).

Комітет з питань правосуддя не підтримує проект закону про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України (щодо використання відеоконференцзв'язку).

Законопроектом (реєстр. № 4174) пропонується розширити можливості застосування технології відеоконференцзв'язку при розгляді справи в апеляційному та касаційному порядку і тим самим зменшити витрати на забезпечення особистої присутності підсудного при розгляді справи судом.

Зокрема, проектом запропоновані зміни до ст. 354, 358 та 391 Кримінально-процесуального кодексу щодо форми участі засудженого в судовому засіданні. Зазначені зміни передбачають можливість засудженого брати участь у судовому

засіданні як безпосередньо, так і викладати свою позицію шляхом використання систем відеоконференцв'язку. Застосування цієї технології при апеляційному та касаційному розгляді кримінальної справи є альтернативою особистій участі засудженого в судовому засіданні. Водночас, зазначали народні депутати, питання про форму участі засудженого в судовому засіданні відповідно до положень проекту має визначати суд (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua)*). – 2011. – 9.03).

Верховная Рада Украины примет необходимые законы для проведения пенсионной реформы до конца марта этого года. Об этом заявил председатель парламентского комитета по внешнеэкономической политике А. Плотников, выступая на заседании круглого стола.

«До конца текущего месяца мы сможем принять в парламенте все необходимые документы для обеспечения пенсионной реформы, как и обещало правительство. Сегодня очевидно, что другого выхода, как реформировать всю эту систему, просто нет», – сказал А. Плотников.

По его словам, главная задача, стоящая сейчас перед правительством, – максимально снизить дефицит бюджета Пенсионного фонда Украины, который увеличивался все предыдущие годы. Депутат уточнил, что после проведения парламентских слушаний по пенсионной реформе в окончательном варианте законопроекта будут учтены и сбалансированы интересы как работодателей, так и тех, кто собирается выходить на пенсию.

А. Плотников отметил, что пенсионная реформа будет предусматривать повышение пенсионного возраста, но это не будет происходить резко, и это не будет шоковой терапией. «С Международным валютным фондом также удалось согласовать этот момент, и пенсионный возраст будет повышаться поэтапно и постепенно», – отметил представитель Партии регионов (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua)*). – 2011. – 9.03).

В Верховной Раде Украины зарегистрирован проект закона о метрополитене, определяющий правовые, организационные и социально-экономические принципы строительства, развития и функционирования метрополитена в Украине.

Законопроект № 8200 от 03.03.2011 передан на рассмотрение комитету народным депутатом от «БЮТ – Батьківщина» Ю. Сербиным.

Закон направлен на создание благоприятных условий для удовлетворения потребностей граждан в доступных, качественных и безопасных перевозках этим видом городского электрического транспорта.

В частности, предлагается установить, что имущество метрополитенов является объектом права государственной либо коммунальной собственности.

Имущество метрополитенов не подлежит приватизации.

Также законопроектом предлагается внести изменения в Налоговый кодекс, согласно которым, земли городского электротранспорта под метрополитеном не облагаются налогом (*Парламент: Украинский политический tabloid (www.parlamentua.com). – 2011. – 10.03*).

Депутат А. Яценюк закликає опозиційних депутатів Верховної Ради поставити підписи під ініціативою відставки уряду.

У ефірі ТВі 9 березня він заявив, що якщо кожен опозиційний депутат проявить свою політичну позицію, опозиції вдасться зібрати 150 підписів на підтримку його ініціативи.

«Я хотів би в першу чергу звернутися до опозиції, щоб все таки отримати 150 підписів, тому що сьогодні є 107 підписів БЮТу і є 20 підписів фракції НУ – НС. Я щиро сподіваюся на те, що заяви про опозицію є не просто заявами, а є діями. І я вірю в те, що всі опозиційні депутати як від НУ – НСу, так і від БЮТу, все-таки поставлять підписи», – заявив А. Яценюк.

За його словами, він може назвати декілька сотень причин, з яких треба відправити чинний Кабмін у відставку, і жодної, чому його треба залишити.

На думку А. Яценюка, причинами для відставки уряду можуть служити збільшення цін на продукти харчування, висока інфляція та загальне падіння рівня життя.

Лідер «Фронту змін» також піддав критиці політику підвищення цін на газ для населення, яке відбувається попри знижку, яку отримала Україна по договору про подовження терміну перебування Чорноморського флоту РФ на своїй території (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2011. – 10.03*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович підписав ряд Законів, зокрема:

– «Про внесення змін до Закону України «Про приєднання України до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур»;

– «Про регулювання містобудівної діяльності»;

– «Про внесення зміни до ст. 9 Закону України «Про порядок направлення підрозділів Збройних сил України до інших держав»;

– «Про ратифікацію Європейської конвенції про усиновлення дітей (переглянутої)»;

– «Про приєднання України до Схеми сортової сертифікації насіння зернових культур, Схеми сортової сертифікації насіння кукурудзи та сорго Організації економічного співробітництва та розвитку»;

- «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Федеративної Республіки Бразилія про повітряне сполучення»;
- «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 176 1995 р. про безпеку та гігієну праці в шахтах»;
- «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці № 174 1993 р. про запобігання великим промисловим аваріям»;
- «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Хорватія про морське торговельне судноплавство» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 4.03).*

9 марта состоялся телефонный разговор между Президентом Украины В. Януковичем и президентом РФ Д. Медведевым.

Как сообщили в Кремле, «главы государств обсудили отдельные актуальные вопросы российско-украинского сотрудничества, а также планы двусторонних контактов в различных форматах на ближайшую перспективу».

Напомним, ранее СМИ сообщили, что в апреле в Киеве под председательством президентов Украины и России В. Януковича и Д. Медведева состоится очередное заседание украинско-российской межгосударственной комиссии. Однако позже эта информация была аннулирована.

В прошлом году В. Янукович и Д. Медведев встречались 11 раз, к тому же неоднократно пересекались во время международных саммитов и конференций. В этом году лидеры двух стран еще не встречались (*Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2011. – 10.03).*

Скоростное железнодорожное пассажирское сообщение между Киевом и аэропортом «Борисполь» откроют в следующем году. Об этом 9 марта заявил Премьер-министр Украины Н. Азаров, открывая заседание правительства.

«Этот масштабный инфраструктурный проект включен в национальные проекты, как приоритетный, и через 14 месяцев мы планируем его завершить», – отметил Премьер, которого цитирует пресс-служба Кабмина (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 9.03).*

Кабінет Міністрів України затвердив своєю постановою Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки громадським організаціям ветеранів.

За словами віце-прем'єр-міністра України, міністра соціальної політики С. Тігіпка, проект акта було розроблено на виконання Указу Президента України від 23 березня 2010 р. № 403/2010 «Про додаткові заходи щодо відзначення 65-ї річниці

Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.». Зокрема, документом визначається механізм використання коштів державного бюджету для надання фінансової підтримки громадським організаціям ветеранів та відвідування військових поховань і військових пам'ятників.

У 2011 р. на ці цілі за відповідною бюджетною програмою буде витрачено 11500,0 тис. грн. Прийняття постанови уряду забезпечить своєчасну фінансову підтримку громадських організацій ветеранів, належне виконання ними статутних завдань щодо соціального захисту ветеранів та патріотичного виховання громадян (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 9.03*).

Уряд dbae про соціальний захист учасників бойових дій на території інших держав. Так віце-прем'єр-міністр України – міністр соціальної політики С. Тігіпко прокоментував схвалення на засіданні уряду постанови «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення житлом воїнів-інтернаціоналістів».

Згідно з цією постановою у 2011 р. на забезпечення житлом воїнів-інтернаціоналістів буде витрачено 20 млн грн. Квартири отримають учасники бойових дій на території інших держав, у тому числі ті, хто став інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювань, пов'язаних з перебуванням у цих державах.

«Прийняття постанови допоможе частково вирішити житлову проблему воїнів-інтернаціоналістів і стане важливим кроком у справі патріотичного виховання молоді. Адже лише та держава, яка піклується про своїх ветеранів, може розраховувати на патріотичні настрої у суспільстві», – підкреслив С. Тігіпко (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 9.03*).

Вице-премьер-министр, министр социальной политики С. Тигипко выступает за смягчение уголовной ответственности за незначительные экономические преступления. Об этом говорится в сообщении пресс-службы партии «Сильна Україна», лидером которой является С. Тигипко.

«Штраф, компенсация ущерба и конфискация являются самыми эффективными мерами наказания за экономические преступления», – сказал вице-премьер.

По его мнению, Украина должна последовать мировой тенденции сокращения в законодательстве количества преступлений, за совершение которых предусмотрено лишение свободы граждан, в частности изучить опыт России, где недавно были внесены поправки в Уголовный кодекс, которые смягчают ответственность за нетяжкие преступления, в частности экономические.

«Уголовная юстиция Украины до сих пор сохраняет все признаки репрессивной модели, созданной в советские времена. В экономическом блоке

Уголовного кодекса необоснованно криминализованы многие аспекты предпринимательства», – подчеркнул С. Тигипко.

Он считает целесообразным смягчение наказания для мелких преступников, с одновременным сохранением жесткого наказания для злостных правонарушителей (*PRESIDENT.org.ua* (<http://president.org.ua>). – 2011. – 9.03).

Уряд затвердив Державну цільову екологічну програму ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на території військової частини А0829 (м. Лозова Харківської області) на 2011–2013 рр. Відповідне рішення Кабінет Міністрів ухвалив на засіданні 9 березня.

На виконання доручення уряду Міністерство надзвичайних ситуацій у 2010 р. провело комплекс заходів із запобігання виникненню надзвичайної ситуації на території 61 арсеналу. Було вилучено з всієї технічної території особливо небезпечні боєприпаси, у першу чергу запалювальні, димові, освітлювальні. Знешкоджено близько 5 тис. т боєприпасів, у тому числі контрольованим підривом – понад 1,7 тис. т, шляхом вилучення – близько 3,3 тис. т. Це дозволило значно знизити рівень небезпеки об'єкта та взяти під контроль ситуацію на технічній території арсеналу.

Водночас, проведена робота лише частково вирішила проблему безпеки для населення міста Лозова та прилеглих населених пунктів, а також великого залізничного вузла та автодороги державного значення, які розташовані поблизу арсеналу.

Реалізація затвердженої урядом Програми дозволить при мінімальних затратах здійснити повне очищення технічної території арсеналу від боєприпасів та їх залишків, і, як наслідок, відверне загрозу небезпеки для населення і довкілля та створить умови для подальшого безпечного її використання. Зокрема, за рахунок оптимізації заходів, перерозподілу коштів та скорочення статей видатків істотно зменшено обсяги фінансування Програми.

Для реалізації заходів у 2011 р. проектом передбачається 28,6 млн грн, у тому числі для МНС – близько 28,2 млн грн. Загальний обсяг фінансування Програми становить близько 76,6 млн грн, у тому числі для МНС – близько 75,4 млн грн (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2011. – 9.03).

Украина погасила выпуск облигаций внешнего госзайма 2004 г. Об этом сообщило Министерство финансов.

Общая сумма платежа составила 620,628 млн долл. Из них 600 млн долл. – основной долг и 28,628 млн долл. – процентный доход кредиторам. Как известно, облигации внешнего госзайма на 600 млн долл. были выпущены под 6,875 % годовых (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 9.03).

Вступление Украины в ЕС усилит конкурентоспособность этого объединения. Такое мнение высказал министр иностранных дел К. Грищенко.

К. Грищенко отметил, что переговоры о создании зоны свободной торговли с Евросоюзом требуют больших усилий. «Наши партнеры в ЕС говорят, что общий объем торговли для ЕС с Украиной составляет около одного процента. Для нас это значительно больше, это более 30 %. Поэтому, конечно же, здесь есть определенный дисбаланс с точки зрения того, что мы можем получить, и относительно небольшая доля того, что может изменить ситуацию в целом для ЕС», – подчеркнул он.

В то же время глава правительства отметил, что несколько предыдущих раундов прошли очень конструктивно и вплотную приблизили к заключению соглашения. По словам Н. Азарова, согласовано девять десятых вопросов, регулируемых соглашением о зоне свободной торговли.

Украина и ЕС начали переговоры о соглашении об ассоциации в 2007 г. В начале 2008 г. стороны начали переговоры о соглашении о зоне свободной торговли, которое должно стать частью соглашения об ассоциации. По мнению руководителя переговорной группы от Европейской комиссии по созданию зоны свободной торговли Ф. Куиссона, соглашение о ЗСТ между Украиной и ЕС будет подписано уже в текущем году (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 8.03).

Министр аграрной политики и продовольствия Украины Н. Присяжнюк заявляет, что Луганской области было предоставлено достаточное количество зерна для производства хлеба. Об этом он заявил 10 марта в комментарии журналистам.

Отвечая на вопрос, почему в Луганской области возник дефицит хлеба, Н. Присяжнюк отметил: «Не знаю. Мы зерна достаточно туда дали. 8 тыс. т зерна дали».

На уточняющий вопрос, соответствует ли действительности информация о том, что хлебозаводы не покупают муку, поскольку поставщики продают ее по высокой цене из-за государственной политики, Н. Присяжнюк сказал: «Мы отдаем зерно на 800 грн дешевле, чем на рынке» (*PRESIDENT.org.ua* (<http://president.org.ua>). – 2011. – 10.03).

Министерство энергетики и угольной промышленности Украины видит спекулятивную составляющую в деятельности ряда импортеров на фоне мирового роста цен на нефтепродукты, заявил глава министерства Ю. Бойко, комментируя рост цен на нефтепродукты в Украине.

«Сейчас, к сожалению, негативные тенденции на рынке нефти и нефтепродуктов в мире отображаются на Украине. У нас есть существенные

претензии к некоторым импортерам, которые, на наш взгляд, используют эту ситуацию и деятельностью которых сейчас занимается Антимонопольный комитет», – сказал он журналистам в Киеве 9 марта.

В то же время он отметил, что в Украине рост цен на нефтепродукты происходит более плавно, чем на рынках некоторых других стран.

По данным Госкомстата, цены на топливо и масла выросли за два месяца 2011 г. на 9,9 %. Цена бензина на украинских заправках только за последнюю неделю подскочила на 20–30 коп. за литр (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 9.03*).

Кабинет Министров Украины планирует предоставить предпринимателям право самим определять, необходимы им для работы печати или нет.

Соответствующий законопроект, которым вводится принцип ведения хозяйственной деятельности субъектами частного права без печати, после рассмотрения на заседании Кабмина был передан на рассмотрение в Верховную Раду. Об этом, в частности, сообщил правительственный уполномоченный по вопросам дерегулирования М. Бродский. В случае принятия закона печать будет иметь только информационный характер и будет использоваться по желанию предпринимателя.

В данный момент предприниматели после государственной регистрации вынуждены проходить еще две процедуры, связанные с получением печати, которые требуют дополнительных денежных и временных затрат. Это разрешение МВД на изготовление печати и собственно изготовление самой печати (*УРА-Информ (http://ura-inform.com). – 2011. – 9.03*).

Кабінет Міністрів направить 150 млн грн Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства на будівництво (купівлю) доступного житла.

Це закріплено постановою уряду № 200 від 28 лютого 2011 р., яким ці кошти перерозподілені від Мінфіну до Мінрегіонбуду.

При цьому уряд зобов'язав Мінрегіонбуд у місячний термін затвердити порядок використання цих коштів.

Раніше віце-прем'єр В. Тихонов повідомляв, що Кабмін направить 150 млн грн на реалізацію в 2011 р. Державної цільової соціально-економічної програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010–2017 рр. при запитуваних профільним міністерством 340 млн грн.

При цьому В. Тихонов повідомляв, що після освоєння цих 150 млн грн міністерство клопотатиме про додаткове виділення коштів на реалізацію програми в 2011 р.

За даними Минрегіонбуду, міжвідомча комісія з відбору об'єктів

незавершеного житлового будівництва відібрала для участі у програмі 133 об'єкта із загальною вартістю квартир, яка пропонується забудовниками, у розмірі 2784 млн грн (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2011. – 9.03*).

ПОЛІТИКА

Президент України В. Янукович летом уволит Прем'єра Н. Азарова. Такое мнение в комментарии «Росбалту» высказал политолог В. Карасев.

«Правительство Азарова после админреформы доживает первые и последние сто дней. Не позже, чем к началу лета Президент Янукович будет вынужден провести глобальную перезагрузку, изменить кадровую композицию правительства, сделав его более эффективным. А главное, дать возможность Кабмину выйти из экономического концептуального тупика», – считает он.

Эксперт добавил, что «итогом стометровки кабмина после админреформы стал нарастающий ком постоянных проблем». «Дорожает если не гречка, то мука, возникают проблемы с экспортом зерна. А главное, что Кабмин не демонстрирует понимание той экономической стратегии, которая нужна Украине, может вывести страну из кризиса. Хотя есть некоторые улучшения, но не за счет действий Кабмина, а из-за улучшения конъюнктуры на рынке металла», – сказал он.

В. Карасев полагает, что «с нынешним правительством скоро будет не по пути», «Януковичу придется менять его». «Возможно, премьером станет Клюев, Бойко или же это будет «джокер», «темная лошадка», которая сможет вывести страну из экономического тупика. Это необходимо будет для спасения всей нынешней политической команды и рейтинга Партии регионов», – прогнозирует он (*Четверта Влада (http://4vlada.net). – 2011. – 9.03*).

Позитивные результаты от проведения структурных реформ, начатых в прошлом году во всех важнейших сферах деятельности государства, улучшат рейтинги власти. Об этом заявил народный депутат от Партии регионов О. Надоша, комментируя результаты социологических опросов, согласно которым в стране растет недовольство политикой властей.

«Когда Президент В. Янукович и Премьер-министр Н. Азаров заявляли о необходимости проведения в Украине структурных реформ, они говорили, что эти реформы будут непопулярными и мало кому понравятся», – напомнил представитель ПР.

При этом он подчеркнул, что альтернативы проведению реформ нет. «И когда реформы начнут давать убедительные результаты, а я думаю, мы это почувствуем уже к концу III квартала нынешнего года, тогда рейтинги власти сразу же пойдут вверх», – заявил О. Надоша.

По его словам, уже сейчас можно увидеть первые позитивные результаты

успешной работы власти. По его мнению, все макроэкономические показатели показывают рост экономики. Так, в 2010 г. реальный ВВП вырос на 4,2 %, а промпроизводство – на 11 %.

«Мы помним, что в 2009 г. промпроизводство обвалилось на катастрофические 21,9 %, а ВВП – на 15 %. Также сегодня у нас низкие показатели инфляции. Зато мы видим увеличение притока депозитов. Все это говорит о том, что финансовая ситуация прогнозируемая и стабильная. А чем лучше состояние экономики, тем больше ресурсов мы сможем направить на социальные программы», – резюмировал представитель ПР (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 9.03).

Партия «Наша Україна» выкупит часть тиража романа «Черный ворон» и бесплатно передаст его в школьные библиотеки. Об этом заявил глава политсовета партии В. Наливайченко.

«Это произведение с интересом будут читать молодые украинцы и будут узнавать из него о правдивой истории и борьбе украинских повстанцев в 1920 гг. против оккупационной коммунистической власти», – подчеркнул политик.

В. Наливайченко назвал гражданским поступком позицию автора романа, писателя Василия Шкляра, который отказался получать Национальную премию Украины им. Т. Шевченко, пока Министерство образования и науки, молодежи и спорта возглавляет Д. Табачник.

Он поблагодарил В. Шкляра за такую позицию. «Потому что это и есть публичный бойкот Табачника и других украинофобов, которые на государственных должностях, за средства украинских граждан, ведут политику, наносящую вред национальному единству и независимости Украины: вытесняют украинский язык из образования, теле- и радиоэфира, закрывают украиноязычные школы, фальсифицируют историю, противопоставляя украинцев друг другу», – заявил политик.

По словам В. Наливайченко, поступок В. Шкляра – это еще одно предупреждение Президенту В. Януковичу о том, что за все антиукраинские действия его команды наступит ответственность, а граждане видят и понимают все значительно лучше, нежели себе представляют власть предержавшиеся (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 9.03).

Партия «Наша Україна» ведет переговоры по объединению с партиями «Фронт змін», «Гражданская позиция» и партией «Собор». Об этом заявил глава политсовета «Нашої України» В. Наливайченко.

«Со всеми, кто пользуется поддержкой людей», – сказал он, отвечая на вопрос о ведении переговоров с указанными политическими силами.

При этом В. Наливайченко подчеркнул, что такие переговоры ведутся на уровне политических партий, а не на уровне их лидеров, отметив бесперспективность ведения таких переговоров с лидерами партий.

По его словам, переговоры также ведутся на уровне районных и областных организаций соответствующих политических партий.

Глава политсовета «Нашої України» выразил уверенность в положительном результате таких переговоров (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2011. – 9.03).

Пропозиція введення мораторію на підвищення цін і тарифів на послуги ЖКГ зумовлена невмотивованим підвищенням цін, а також відновленням пені. Про це заявив народний депутат України від КПУ В. Матвеев, коментуючи зареєстрований комуністами у Верховній Раді проект закону «Про першочергові заходи щодо запобігання підвищенню цін і тарифів на житлово-комунальні послуги».

«На сьогодні підвищення цін і тарифів на послуги ЖКГ є абсолютно непродуманим кроком уряду по відношенню до громадян України. Станом на початок січня 2011 р. заборгованість населення за житлово-комунальні послуги становила більше 11 млрд. Причин тому кілька: по-перше, заборгованість по заробітній платі, а по-друге, подорожчання цін на продукти харчування та послуг. Так, борги по зарплаті в Україні становлять 1,23 млрд. Поряд з подорожчанням, наприклад, ліків у 2009 р. на 45 %, в 2010 – на 30 %, а в 2011 р. вони можуть подорожчати в середньому на 20 %, складається ситуація, коли населенню просто немає з чого платити по рахунках», – зазначив В. Матвеев.

Парламентарій пояснив, що головною метою законопроекту є запровадження мораторію на підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги та спожиті у побуті природний газ і електроенергію до погашення заборгованості по виплатах заробітної плати. «У законопроекті пропонується до повного погашення боргів держави перед населенням заборонити нараховувати по рахунках з 1 січня 2011 р. і стягувати з громадян України пеню за несвоєчасне внесення плати за послуги ЖКГ», – повідомив комуніст.

За словами В. Матвеева, цим законопроектом комуністи хочуть посилити соціальний захист, насамперед, найбільш незахищених верств населення, зокрема, ветеранів Великої Вітчизняної війни, пенсіонерів, інвалідів, багатодітних сімей, і т.п. «Прийняття законопроекту дасть змогу знизити соціальну напругу в суспільстві, захистити найбільш незахищені верстви населення, конституційне право громадян України на достатній життєвий рівень», – підсумував комуніст (*Фундація «Відкрите суспільство»* (www.deputat.org.ua). – 2011. – 9.03).

Американский сенатор Д. Маккейн и президент Европейской народной партии В. Мартенс выступили с совместным заявлением, в котором призвали

украинскую власть и Генпрокуратуру снять ограничения на передвижение лидера партии «Батьківщина», экс-премьер-министра страны Ю. Тимошенко. Об этом сообщили в пресс-службе Ю. Тимошенко 9 марта.

Согласно источнику, в заявлении Д. Маккейна и В. Мартенса упоминается, что в декабре 2010 г. и в январе 2011 г. Ю. Тимошенко не разрешили посетить Брюссель для проведения встреч с представителями Европейской народной партии и участия в ряде других мероприятий. «Мы совместно призываем украинскую власть позволить Ю. Тимошенко посетить саммит Европейской народной партии в Брюсселе 24 марта. Партия Ю. Тимошенко «Батьківщина» является ассоциированным членом ЕНП, именно поэтому ее пригласили для участия в саммите», – подчеркивают авторы. Д. Маккейн и В. Мартенс, кроме того, призвали власти пересмотреть свои действия, «которые могут рассматриваться как выборочное применение права в отношении лидеров оппозиции на Украине» (*REGNUM (www.regnum.ru)*). – 2011. – 9.03).

Новый закон «Об исполнительном производстве», запрещающий должнику выезжать за пределы Украины, ограничивает права человека. Об этом заявила юрист Т. Яблонская.

«Это то, что происходило в советское время. Для привлечения людей к ответственности есть соглашения об экстрадиции – нельзя так просто запрещать человеку передвигаться», – сказала она.

У правозащитника вызывало опасение и то, что по новому закону недвижимое имущество должников будет выставляться на торги. По мнению Т. Яблонской, эта процедура может стать способом отбирать у людей перспективные земельные участки. Еще одним поводом для судебной коррупции юрист считает предусмотренные в законе отсрочки от выставления имущества на аукцион, которые сможет давать только суд.

Юрист признала, что любые выводы по поводу возможных последствий закона – это только предположения. Много будет зависеть от подзаконных актов. Именно они определяют, кем и по какой схеме будут проводиться имущественные аукционы (*Утро-Украина (www.utro.ua)*). – 2011. – 9.03).

Будущий состав Верховной Рады существенно усилит свое влияние на политические процессы в стране, а борьба за проходные места в парламент будет конкурентной и жесткой. Такой вывод сделали эксперты Института Горшенина.

В частности, эксперт Института Горшенина В. Застава отметил, что нивелирование роли Верховной Рады, произошедшее за последнее время, не свойственно Украине.

«Украина по своей сути – парламентско-президентская республика, именно

такой формат власти наиболее близок украинской ментальности. В современной истории Украины Верховная Рада всегда играла определяющую роль в политикуме и обществе. Особенно сильными по своему составу и влиянию были парламенты образца 2002-го и 2006-го гг. Роль депутата также всегда была высока», – отметил В. Застава.

Также в Институте Горшенина отмечают, что сегодняшняя роль Верховной Рады и ее состав не отображают реальные позиции украинского общества и расстановки сил в украинской политике.

«Сегодня роль этого серьезнейшего института сведена практически к нулю. С другой стороны, в различных регионах страны уже сформировался новый эшелон активных людей, хорошо понимающих актуальные проблемы общества и имеющих намерение использовать ближайшие выборы для вхождения в большую политику. В случае возвращения элементов мажоритарной системы этот процесс только усилится», – сказал эксперт.

По его словам, существует стереотип, что в мажоритарных кампаниях действующая власть имеет преимущество.

«Мы располагаем достоверной информацией о том, что ПР закрепила за всеми округами конкретных кандидатов, которые уже около месяца проводят подготовку к проведению кампании. Однако наш опыт говорит о том, что желающие конкурировать всегда найдутся и конкуренция будет реальной. Уже сегодня в консалтинговое подразделение Горшенин Групп (ред. – Горшенин консалтинг) обращается значительное количество интересантов именно на мажоритарные кампании, которых не пугают ни административный ресурс, ни конкуренция. Эти люди хотят немедленно начать подготовку к кампаниям. Есть все основания полагать, что когда эти новые люди придут в украинский парламент, они не пожелают быть статистами и не упустят возможность вернуть присущее парламенту влияние на процессы, происходящие в стране», – добавил эксперт Института Горшенина.

В Институте Горшенина считают, что в среднесрочной перспективе можно ожидать существенного обновления состава украинского парламента, а также усиления его политической роли. Роль Верховной Рады, как института общества, существенно возрастет (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2011. – 9.03).

ЕКОНОМІКА

Объем операций на межбанковском валютном рынке в феврале составил 19,409 млрд долл. с учетом операций Госказначейства. Об этом сообщил Национальный банк Украины.

При этом НБУ за отчетный период купил на валютном рынке 599,7 млн долл. и продал 607,1 млн долл. Кроме того, объем операций на наличном рынке составил 3,92 млрд долл. При этом банки купили у физлиц 1,308 млрд долл. и

продали 2,613 млрд долл.

В то же время банковские вклады физлиц в валюте выросли лишь на 223,4 млн долл. до 16,894 млрд долл. Международные резервы Нацбанка по итогам февраля составили 36,67 млрд долл. (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 9.03*).

Антимонопольный комитет Украины на сегодня рассматривает пять дел о нарушении конкурентного законодательства участниками рынка гречихи.

По предварительным результатам рассмотрения одного из дел, обнаружены признаки сговора отдельных участников рынка относительно безосновательного повышения цен на крупу гречневую урожая 2009 г., сказал первый зампреда АМКУ Ю. Кравченко.

В ходе указанных дел выяснено, что существенное повышение цен на гречиху было совершено фасовщиками этой продукции, которые по действующему законодательству определены как производители продукции.

Решение по этим делам комитет намерен принять в ближайшее время.

Кроме того, АМКУ с целью избежания ажиотажного спроса обязал крупных производителей крупы Киевской области – ООО «Сквицкий комбинат хлебопродуктов» и коллективное предприятие «Белоцерковхлебопродукт» осуществлять реализацию остатков гречки, находящихся на предприятиях, непосредственно в торговые сети (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 9.03*).

Госрезерв планирует произвести 14 тыс. т ржаной и пшеничной муки для обеспечения потребности хлебопекарных предприятий. Об этом сообщила первый заместитель председателя Госрезерва Е. Тараненко.

23 февраля Кабмин поручил Госрезерву выделить 18 тыс. т зерна для переработки в муку. Из этой муки будут выпекаться социальные сорта хлеба, ассортимент и цены на которые утверждаются местными властями.

Муку будут производить три госпредприятия: Кулиндоровский комбинат хлебопродуктов (Одесская область), Дунаевецкий КХП (Хмельницкая область) и Ахтырский КХП (Сумская область).

Представитель Госрезерва уточнил, что отпускная цена муки для хлебопекарных предприятий составит 2600–3200 грн/т, что на 500–600 грн ниже, чем среднерыночная.

Отгрузку зерна из государственного резерва планируется начать 15 марта (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2011. – 9.03*).

Государственная администрация железнодорожного транспорта

«Укрзалізниця» *требує підвищення своїх тарифів на 20 %*. Об этом заявил генеральный директор «Укрзалізниці» М. Костюк.

«Мы не заинтересованы в безудержном повышении тарифов, мы заинтересованы в повышении тарифов на уровне инфляции и общего роста цен. Если цены на продукцию, которую мы потребляем, за два года выросли на 40 %, то и мы требуем повышения своих тарифов на 20 %», – сказал М. Костюк.

По словам М. Костюка, за счет повышения тарифов, «Укрзалізниця» планирует дополнительно получить 4 млрд грн.

«Но из них госбюджету мы должны отдать 1,6 млрд грн, повысить хотя бы на 1 млрд грн общую зарплату, остальное пойдет на оплату энергоносителей», – добавил он (*Утро-Украина (www.utro.ua)*. – 2011. – 9.03).

Молдова пожаловалась на Украину во Всемирную торговую организацию по поводу дискриминационных условий продажи молдавского коньяка на украинском рынке. Как сообщается на сайте ВТО, соответствующий запрос на проведение консультаций с Украиной по этому вопросу Молдова подала во Всемирную торговую организацию.

В частности, по мнению молдавской стороны, невыгодные условия для их продукции на украинском рынке устанавливает Закон Украины «О ставках акцизного сбора на спирт этиловый и алкогольные напитки» с изменениями от 2008 г. В то же время, в Министерстве экономического развития и торговли Украины сообщили, что закон о ставках акцизной пошлины на алкогольные напитки утратил силу после вступления в действия Налогового кодекса Украины.

В середине февраля 2011 г. Украина обратилась в ВТО с запросом на проведение консультации с Молдовой по поводу дискриминационного «экологического» сбора с украинских товаров за утилизацию пластиковых бутылок и упаковки tetra-pack (кроме молочной продукции), который не взимается с молдавской продукции (*УРА-Информ (http://ura-inform.com)*. – 2011. – 9.03).

Співробітництво в рамках проекту Ан-148 між Україною та РФ продовжиться, незважаючи на нещодавню катастрофу літака цієї моделі. Про це 9 березня на прес-конференції в Москві заявив генеральний директор федерального державного унітарного підприємства «Рособоронекспорт» А. Ісайкін.

«Сам літак затребуваний. Багато країн цікавляться саме цією моделлю (Ан-148). В будь-якому разі, після результатів розслідування, отриманих офіційною комісією, це співробітництво продовжиться», – сказав А. Ісайкін (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*. – 2011. – 9.03).

Правление НБУ утвердило новую редакцию положения об электронных деньгах в Украине.

Правление Национального банка Украины постановлением от 04.11.2010 № 481 утвердило новую редакцию положения об электронных деньгах в Украине. Постановление зарегистрировано в Министерстве юстиции Украины 24.12.2010 г. за № 1336/18631.

Так, согласно обновленному постановлению, сумма электронных денег на электронном устройстве, которое не может пополняться, не должна превышать 2000 грн. Сумма электронных денег на электронном устройстве, которое может пополняться, не должна превышать 8 тыс. грн.

«Требования Положения не распространяются на деятельность лиц, осуществляющих выпуск и/или обслуживания таких заведомо оплаченных карточек одноцелевого использования: дисконтных карт торговцев, карточек автозаправочных станций, билетов для проезда в городском транспорте и т. п., которые принимаются как средства платежа исключительно их эмитентами», – сказано на сайте Нацбанка (*УРА-Информ (<http://ura-inform.com>)*). – 2011. – 9.03).

Українські спиртзаводи, окрім виробництва питного спирту, також вироблятимуть технічний спирт і біопаливо. Про це заявив перший заступник міністра аграрної політики та продовольства М. Безуглий 9 березня в Харкові.

«Спиртзаводи очікує серйозне реформування. Окрім виробництва питного спирту, яке завантажує наші спиртзаводи лише на 24 %, у міністерстві розроблена велика програма виробництва технічного спирту і біопалива. Це дасть змогу збільшити виробництво спирту в Україні в 2,5 разу. Всі харківські заводи працюватимуть за цією програмою», – сказав він.

При цьому М. Безуглий зазначив, що розташований у Харківській області Івашківський спиртзавод – один із тих заводів, які вироблятимуть лише технічний спирт для потреб хімічної промисловості (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2011. – 9.03).